

Schoon water in de Rijtgracht

Om de Rijtgracht te saneren werken we samen met de provincie West-Vlaanderen, die eigenaar is van deze waterloop. In eerste instantie wordt nagegaan of er geen lozingen meer zijn op de Rijt. Er worden ook stalen genomen van het slib om de vervuilingsgraad te bepalen. Daarna maken we de plannen op voor de slibuiming en de inrichting van de oevers.

Weetjes

De oude Scheldemeanders of "coupures" zijn oude bochten van de Schelde die bij de rechtekking van de Schelde in 1870 en 1966 afgesneden zijn.

In de afwateringsgrachtjes (laantjes) in de meersen komen zeldzame planten voor. Veel grachtjes zijn verland en dichtgegroeid met algemeen voorkomende planten. Door de verlande grachtjes uit te graven, geven we de zeldzame planten de kans om zich opnieuw uit te breiden. Het uitgraven gebeurt zo dat de weilanden vochtig blijven.

Stand van zaken

Het merendeel van de werken beschreven op blz. 2 en 3 is afgerond. We verwachten ze volledig te kunnen beëindigen in 2011. De voorbereidende werken voor de sanering van de Rijtgracht gaan in het najaar van 2010 van start. Het zal nog enkele jaren duren eer dit omvangrijke saneringsproject klaar is.

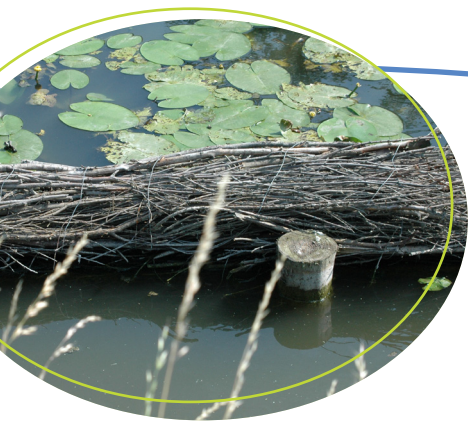
Vlaamse Landmaatschappij West-Vlaanderen - www.vlm.be
Velodroomstr. 28, 8200 Brugge - tel.: 050 45 81 00 - fax: 050 45 81 99

De Scheldemeersen inrichten: een evenwichtsoefening

Open meersen, afgesneden Scheldemeanders en kleine percelen, vaak omringd door houtkanten: dat zijn de West-Vlaamse Scheldemeersen. Ze liggen langs de oevers van de Bovenschelde op het grondgebied van Avelgem en Spiere-Helkijn. Op het gewestplan zijn ze ingekleurd als groengebied; in de feiten zijn ze grotendeels in landbouwgebruik. Maar de natuur is hier niet opgewassen tegen de landbouw die steeds intensiever wordt, en de landbouwers worden in hun bedrijfsvoering beperkt door de bestemming als groengebied. We bakenden een langgerekt projectgebied van 469,5 ha af, plaatselijk onderbroken door dorpskernen, wegen en industrieterreinen. We zochten naar een evenwicht tussen natuurbescherming en landbouwuitbating. Ook probeerden we de activiteiten van vissers, wandelaars en fietsers beter te geleiden in dit kwetsbare natuurgebied.

Aanpak van de VLM

1

Waar mogelijk schuinden we de binnenoever van afgesneden meanders af. Waar de buitenoever versterking nodig had, werden vooroevers geplaatst. Zo kan de oeverbegroeiing, die dienst doet als paaiplaats voor vissen en broedplaats voor vogels, zich uitbreiden. Verder ontslibden we een meander, maken we een dichtgegooide meander opnieuw open en legden we hagen en houtkanten aan.

2

Om de natuurwaarden in de meersen te verhogen, werden dichtgegroeide laantjes uitgediept en poelen gegraven. In de Ruggemeersen plaatsten we een stuw om het waterpeil te verhogen. In de winter zal hierdoor een bijkomende oppervlakte aan plassen ontstaan, wat overwinterende vogels zal aantrekken. In de zomer zal het peil nauwelijks hoger zijn dan het huidige zomerpeil.

4

In samenwerking met de gemeente Avelgem legden we een gescheiden riolering aan in de Ruggekouterweg en de Waterhoek. Zo komt het huishoudelijk afvalwater uit deze straten niet meer in de Rijtgracht terecht. Alleen het regenwater stroomt nu nog in de Rijt.

3

Voor de vissers zorgden we voor visplaatsen, een visponton en parkeermogelijkheden. Voor de natuurrecreant zijn er wandelpaden, fietspaden en een vogelkijkwand aangebracht.

5

De eigenaars en landbouwgebruikers van percelen waar het waterpeil verhoogt, werden vergoed voor het waardeverlies.

In dit voormalige overstroomingsgebied van de Schelde was het logisch om vooral te werken aan natte natuur via waterpeilverhoging of afgraving. Voor de landbouwers werkten we oplossingen uit door ruil of aankoop van gronden of via financiële vergoedingen. Voor de inrichting van de meanders konden we een compromis sluiten met de vissers, zodat zij hun hobby verder kunnen uitoefenen. Zoals alle natuurinrichtingsprojecten voerden we dit project uit in nauw partnerschap met het Agentschap voor Natuur en Bos.

De belangrijke ingrepen in dit project waren:

- de inrichting van de meanders
- het creëren van recreatieve assen
- de waterpeilverhoging in de Ruggemeersen
- de inrichting van percelen in eigendom of beheer van Natuarpunt en het Vlaams Gewest
- maatregelen ter verbetering van de waterkwaliteit en de sanering en inrichting van de Rijtgracht.

Aangezien de inrichting van de Rijtgracht pas duurzaam is na de uitvoering van de maatregelen ter verbetering van de waterkwaliteit kozen we ervoor om in twee fasen te werken en de Rijtgracht in de tweede fase aan te pakken.

